

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ **33** November, 2023
with the proceedings of the:

II Correspondence International Scientific and Practical Conference

SCIENTIFIC VECTOR OF VARIOUS SPHERE' DEVELOPMENT: REALITY AND FUTURE TRENDS

held on November 10th, 2023 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

EUROPEAN
SCIENTIFIC
PLATFORM

International Centre
Corporative Management

Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»

№ 33 (листопад, 2023) : за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific vector of various sphere' development: reality and future trends», що проводилася 10 листопада 2023 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія).

Editor in chief: Mariia Holdenblat

Deputy Chairman of the Organizing Committee: Rachael Aparo

Responsible for e-layout: Tatiana Bilous

Responsible designer: Nadiia Kazmina

Responsible proofreader: Hryhorii Dudnyk

International Editorial Board:

Alona Tanasiichuk - D.Sc. (Economics), Associate professor (Ukraine)
Marko Timchev - D.Sc. (Economics), Associate professor (Republic of Bulgaria)
Iryna Ustinova - D.Sc. (Architecture), Professor (Ukraine)
Nina Korbozerova - D.Sc. (Philology), Professor (Ukraine)
Yuliia Voskoboinikova - D.Sc. (Arts) (Ukraine)
Svitlana Boiko - Ph.D. (Economics), Associate professor (Ukraine)
Volodymyr Zanora - Ph.D. (Economics), Associate professor (Ukraine)
Iryna Markovych - Ph.D. (Economics), Associate professor (Ukraine)
Hanna Zadnieprovskva - Ph.D. (Economics), (Ukraine)
Nataliia Mykhalitska - Ph.D. (Public Administration), Associate professor (Ukraine)
Anton Kozma - Ph.D. (Chemistry), (Ukraine)
Dmytro Lysenko - Ph.D. (Medicine), Associate professor (Ukraine)
Yuriy Polyezhayev - Ph.D. (Social Communications), Associate professor (Ukraine)
Alla Kulichenko - D.Sc. (Pedagogy), Associate professor (Ukraine)
Taras Furman - Ph.D. (Pedagogy), Associate professor (Ukraine)
Mariana Vereskliia - Ph.D. (Pedagogy), Associate professor (Ukraine)
Melekh Halyna - Ph.D. (Philology), Associate professor (Ukraine)
Anatolii Kornus - Ph.D. (Geography), Associate professor (Ukraine)
Andrii Fomin - Ph.D. (History), Associate professor (Ukraine)
Tetiana Luhova - Ph.D. (Arts), Associate professor (Ukraine)

The conference is included in the catalog of International Scientific Conferences; approved by ResearchBib and UKRISTEI (Certificate № 306 dated June 16th, 2023); certified by Euro Science Certification Group (Certificate № 22484 dated October 8th, 2023).

Conference proceedings are publicly available under terms of the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

The journal is included in the international catalogs of scientific publications and science-based databases: Index Copernicus, CrossRef, Google Scholar and OUCI.

Conference proceedings are indexed in ICI (World of Papers), CrossRef, OUCI, Google Scholar, ResearchGate, ORCID and OpenAIRE.

Свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого ЗМІ:
КВ 24638-14578ПР, від 04.11.2020

Certificate of state
registration of mass media:
КВ 24638-14578ПР of 04.11.2020

ГЛОБАЛЬНА ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА: ДРАЙВЕРИ КРИЗИ Сичова А.О.	318
---	-----

СЕКЦІЯ XXII. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

СТАТТІ

ENHANCING STUDENTS' INDIVIDUAL ABILITIES THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES Тунnyi V.I.	323
---	-----

АЛГОРИТМІЧНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЇ Котляревська Л.А.	331
---	-----

ВНУТРІШНЬОПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ УЧНІВСТВА З МАТЕМАТИКИ Лук'янова С.М., Філон Л.Г.	335
---	-----

ВПЛИВ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ Козубай І.В., Биба Н.Є., Наумик А.С.	342
--	-----

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЛЕКСИКОГРАФУВАННЯ В ОПАНУВАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ Король Л.Л.	346
--	-----

ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ Щур В.А.	350
--	-----

ЦИФРОВИЙ ОСВІТНІЙ КОНТЕНТ ДЛЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ Літченко О.Д., Проценко Т.В.	358
---	-----

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

METHODOLOGICAL PECULIARITIES OF TEACHING THE SECOND FOREIGN LANGUAGE FOR SPECIFIC PURPOSES TO THE STUDENTS OF NON-LINGUISTIC SPECIALTIES Yermakova N.	365
---	-----

ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА Черненко О.В.	368
---	-----

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ Сірант Н.П., Завада В.З.	371
--	-----

DOI 10.36074/grail-of-science.10.11.2023.57

ЦИФРОВИЙ ОСВІТНІЙ КОНТЕНТ ДЛЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Літченко О.Д.

старший викладач кафедри дошкільної освіти
Факультету педагогічної освіти
Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна

Проценко Т. В.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Факультету педагогічної освіти
Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна

Анотація У статті висвітлено теоретичні аспекти використання цифрового контенту в освітній взаємодії з дітьми раннього та дошкільного віку. Здійснено аналіз наукових праць українських учених, що висвітлюють питання впливу різноманітного контенту на психічне і фізичне здоров'я дітей, зацентовано увагу на ризиках безконтрольного споживання ними медіапродукції та користування гаджетами. Висвітлено результати опитування вихователів щодо використання ними цифрових засобів і пристроїв в освітній діяльності ЗДО. Окреслено основні умови мінімізації негативного впливу ІКТ та ефективного використання різноманітного цифрового освітнього контенту під час освітньої взаємодії з дітьми раннього і дошкільного віку.

Ключові слова: цифровий освітній контент, діти раннього віку, діти дошкільного віку, медіапродукція, цифрові інструменти, цифрові пристрої.

Сучасні глобалізаційні тенденції розвитку і цифровізації світу впливають на всі сфери людського життя. Нові реалії концептуально відображаються і на системі освіти, що покликана задовольняти потреби суспільства. Розвиток, модернізація та євроінтеграційні процеси системи дошкільної освіти України вимагають розробки якісного методичного супроводу освітнього процесу у групах раннього та дошкільного віку. Поряд з освітнім змістом дошкільної освіти, з'являється потреба у якісному електронному освітньому контенті для дітей, що особливо загострилась в останні роки.

Цілком закономірно, що контент для дітей має бути створений з урахуванням вікових особливостей і суворо контролюватися дорослими: батьками і педагогами. Безвідповідальне споживання медіапродукції шкодить психічному і фізичному здоров'ю дитини. Значна кількість наукових праць присвячена дослідженню шкідливого та позитивного впливу різноманітного контенту (ігри, відео, мультфільми, музика тощо) на дітей. Зокрема, у дослідженнях К. Журби, Л. Канішевської, І. Кіндрат, О. Петрунько, С. Семчук,

Н. Харченко, С. Федоренко, А. Шевченко висвітлено особливості соціалізації дітей в агресивному медіасередовищі, у працях О. Городецької, І. Литовченко, І. Мищишиної, О. Хартман основна увага зосереджена на питаннях захисту дітей від впливу засобів цифрової комунікації. Формування батьківської культури у цифровому середовищі розглядали І. Молодушкіна, Ю. Семеняко, О. Коваленко. Формування медіаграмотності дітей раннього і дошкільного віку досліджували О. Алексейчик, С. Василіук, Т. Ільченко, Д. Олійник.

Науковці (О. Бовть, С. Болтівець, Н. Бугайова, О. Янкович) зазначають про залежність сучасних дітей від гаджетів, що з віком посилюється і часто має негативний характер. З іншого боку, якісний контент і грамотний підхід до його використання допомагає реалізувати освітні завдання. Дослідження О. Баришполець, С. Дяченко, О. Кравчишиної, Т. Коваленко, С. Лозинської, Л. Найдьонової свідчать, що використання освітнього контенту має позитивний вплив на освітній процес і сприяє розширенню кругозору дітей, розвитку пізнавальної активності, формуванню інформаційної культури.

Науковці (К. Журба, Л. Канішевська, Р. Малиношевський, Н. Харченко, С. Федоренко) зазначають і про ризики раннього занурення дітей віком від 2 до 7 в цифровий простір:

1) нівелювання заборон і обмежень (зняття табу споглядання насилля, руйнування, відсутність правових норм, що діють у реальності);

2) зацікавленість агресивними іграми, позитивне ставлення до проявів девіантної поведінки (призводить до виявлення жорстокості та агресії в реальному житті);

3) інтернет-залежність (ейфорія від перебування в інтернеті; емоційна виснаженість, «недолюбленість», відстороненість від реальних справ, пасивне сприйняття довілля, спотворення соціально-моральних цінностей суспільства) [5].

Особливо небезпечним для дітей раннього віку є надлишкове занурення у цифровий простір у період усвідомлення себе, оскільки суб'єктивний простір особистості має формуватися на соціальній реальності, а не віртуальній. Проте на сучасному етапі розвитку суспільства відмежувати дітей від цифрового середовища неможливо, бо у нього занурені дорослі, а отже і діти потрапляють туди з раннього дитинства [4].

Поділяючи думку науковців, вважаємо, що необхідно мінімізувати можливий негативний вплив цифрових засобів і пристроїв та використовувати їх можливості для розвитку дітей. Ще одним важливим завданням для педагогів та батьків є формування у найменших членів нашого суспільства розуміння необхідності безпечної поведінки з гаджетами та, часто хаотично, пропонованим контентом [2].

З розвитком інформаційно-комунікативних технологій значно збільшилась кількість різноманітних цифрових інструментів, що можуть використовуватись з освітньою метою, розширились можливості використання електронних пристроїв. Зокрема, у сучасних освітніх програмах «Дитина», «Медіадошкільник» окрім використання педагогами інтерактивних дошок, комп'ютерів, телевізорів у освітній взаємодії, пропонується формувати у дітей уміння використовувати телефони, цифрові камери, планшети з пізнавальною метою.

Цифрові засоби освіти є ефективним інструментом взаємодії з дітьми, адже за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, сучасних гаджетів ми можемо продемонструвати дітям те, що раніше було недоступне, те, чого діти ще не бачили. Таким чином розширюючи знання та уявлення про довкілля, яке для них тільки починає відкриватися. У наукових розвідках Л. Фамільярської виокремлено перспективні цифрові засоби для створення освітнього контенту для дітей дошкільного віку [7]. Використання цифрових інструментів і пристроїв, як освітніх засобів допомагає зацікавити дітей, надає педагогам додаткові можливості для організації освітньої взаємодії, дозволяє утримувати інтерес дітей. Дидактичні особливості використання медіапродуктів для дітей дошкільного віку виокремила К. Крутій. Варто зазначити, що цифрові інструменти і пристрої виступають лише одним із засобів освітнього процесу та не можуть переважати чи домінувати у ЗДО, оскільки це негативно позначається на розвитку дітей та суперечить природним потребам дитини. Застосування ІКТ має бути інтегрованим в освітній процес закладу дошкільної освіти і бути у тісному взаємозв'язку з іншими засобами освіти.

Використанню цифрових технологій в освітній взаємодії з дітьми дошкільного віку присвячені роботи Т. Коваленко, С. Лисенко, О. Рейпольської, Н. Савінової, О. Стаєнної, О. Чекан. Науковці відзначають, що використання засобів ІКТ в закладі дошкільної освіти сприяє, окрім пізнавальних завдань за освітніми напрямками, формуванню у дітей здатності орієнтуватися в інформаційному полі сучасного світу, опануванню практичними навичками використання інформації, відповідно до вікових можливостей, формуванню вміння обмінюватися інформацією за допомогою цифрових технологій [1, 3, 6].

Відповідно до оновленого професійного стандарту «Вихователя закладу дошкільної освіти» інформаційно-комунікаційна компетентність входить до переліку професійних навичок сучасного вихователя. Вона включає загальну цифрову грамотність, уміння використовувати ІКТ та електронні освітні ресурси для організації освітнього процесу у закладі дошкільної освіти. Серед складових ІКТ компетентності педагога є створення електронного освітнього контенту для дітей раннього і дошкільного віку, що відповідає індивідуальному підходу до організації освітнього процесу в ЗДО.

Питання підготовки вихователів до використання ІКТ в освітньому процесі розглядається у працях Т. Калініна, В. Колісник, І. Кузьми, М. Матвійчук, О. Свириденко, Л. Фамільярської. Сучасні дослідження засвідчують значний попит на використання цифрових інструментів у процесі взаємодії педагогів з дітьми, значною мірою висвітлюючи позитивні результати використання. Це питання потребувало з'ясування стану проблеми в практиці, що спонукало нас здійснити опитування вихователів закладів дошкільної освіти м. Києва. У опитуванні взяли участь 42 вихователі, для його організації було використано Google Форму. Ми мали на меті з'ясувати чи використовують вихователі цифрові інструменти і пристрої в освітній взаємодії з дітьми раннього і дошкільного віку.

Аналізуючи відповіді педагогів на питання зазначимо, що 71% опитаних респондентів використовують цифрові пристрої (з них інтерактивні дошки 28%, комп'ютери – 52%, смартфони – 67%, планшети – 19%), 29% опитаних не

використовують жодних цифрових пристроїв, віддаючи перевагу класичній освітній взаємодії.

На питання «Як часто ви звертаєтесь до мережі Інтернет у пошуку необхідної інформації для організації діяльності з дітьми?» 53% опитаних зазначили, що часто (2-3 рази на тиждень) і 38% достатньо часто, щонайменше раз на тиждень, 10% педагогів звертаються рідко, тобто кілька разів на місяць. Ніхто з опитаних не обрав варіанти «достатньо рідко» або «не користуюсь мережею Інтернет», що свідчить про невід'ємність сучасних інформаційних ресурсів у роботі сучасного педагога та наявність базових навичок аналізу та пошуку потрібної інформації.

Інформативними для нас були відповіді на питання «Чи використовуєте ви контент з Інтернету в освітній взаємодії з дітьми?». 76% опитаних відповіли, що постійно використовують контент з Інтернету (відеоролики, мультфільми, музичні композиції і руханки для дітей, ігрові завдання, картинки тощо), 19% педагогів рідко, але використовують подібний контент, 5% педагогів зовсім не використовують в освітній взаємодії з дітьми контент з Інтернет-ресурсів.

Також, ми поцікавились, чи створюють педагоги власний освітній контент. Відповідаючи на це питання 48% опитаних дали позитивну відповідь, тобто вони постійно створюють власний освітній контент для своїх вихованців, 24% зазначили що не створюють власний контент, але мають досвід його створення, 26% не мають досвіду створення цифрового освітнього контенту для дітей раннього і дошкільного віку. Уточнювальне запитання «Який контент ви створюєте для своїх вихованців?» дозволило з'ясувати, що 33% вихователів створюють відеоролики, 5% – анімаційний контент, 19% – презентації, 14% – розробляють ігрові завдання.

Також респонденти надали відповідь на питання «Для дітей якої вікової групи ви використовуєте електронний контент?» зазначивши, що 42.9% для I молодшої групи, 14.3% для II молодшої групи, 23.8% для середньої групи, 19% для старшої групи. Це питання засвідчило, що вихователі усіх вікових груп певним чином використовують цифровий контент у освітній взаємодії з дітьми. Тому актуальним є питання створення безпечного і дидактично доцільного контенту для дітей.

Аналіз наукових досліджень і методичної літератури дозволяє зазначити, що питання використання цифрових засобів у освітній взаємодії з дітьми дошкільного віку висвітлено у значній кількості публікацій. На думку науковців, цифровий освітній контент має інтегруватись з іншими видами діяльності у закладі дошкільної освіти. Зокрема, у публікаціях науковців і практиків знаходимо цікаві ідеї та досвід створення контенту разом з дітьми дошкільного віку, створення відеороликів про об'єкти природи [1], створення мультфільмів, казок, ігрових завдань, пізнавальних роликів, музично-ритмічних руханок тощо (Л. Зімнухова, М. Нестерненко, О. Невмержицька, І. Матвієнко, Ю. Кочетилова, К. Бакуменко, О. Рибалко, С. Семенчук, Ю. Шумейко). Варто наголосити на тому, що вони не висвітлюють усіх питань і проблем пов'язаних з використанням ІКТ у ЗДО, також майже відсутні публікації про особливості створення, підбору і використання контенту для дітей раннього віку. Зважаючи на результати опитування вихователів, значна частина яких працює у групах раннього віку,

варто проаналізувати, який контент може бути корисним для малюків та дослідити доцільність його використання на практиці.

У процесі створення цифрового освітнього контенту варто звернути увагу на психологічні особливості розвитку дітей раннього і дошкільного віку. Потрібно пам'ятати, освітній контент не замінює участі дорослого у освітньому процесі, а допомагає підтримувати інтерес, створюючи цікаві завдання за допомогою сучасних пристроїв і цифрових інструментів.

Підбираючи та створюючи контент для дітей опираємося на загальнодидактичні вимоги до дитячих мультфільмів, картин, дидактичного матеріалу.

Доцільним вважаємо створення цифрового контенту для розвитку:

1) Моторики, оскільки діти раннього і дошкільного віку розвивають навички контролю і координації рухів, балансу, гнучкості та сили м'язів. Доцільно розробити ігри, вправи, які стимулюють руховий розвиток, координацію рухів, силу та витривалість, наприклад квести, музично-ритмічні ігри і завдання. Принагідно зазначаємо, що освітній контент має спонукати дітей до активності у реальному світі, а не залучати їх у віртуальний світ через сенсорний дотик до екрану.

2) Психічних процесів: сприйняття, уваги, уяви, пам'яті, мислення. Це можуть бути головоломки, лабіринти, завдання на логічне мислення, проблемні завдання, пізнавальні відеоролики (1-3 хв), фрагменти мультфільмів, розвивальні ігри тощо.

3) Мовлення - одна з ключових діяльностей у ранньому і дошкільному дитинстві. Діти розвивають уміння сприймати мову, розуміти слова, будувати прості речення, розширювати свій словниковий запас та комунікувати з оточуючими людьми. Для розвитку мовлення корисним буде контент: віртуальні екскурсії, ілюстровані електронні книжки і картини, піктограми віршів, коректурні таблиці, відеоматеріали, співанки і чистомовки, скоромовки тощо.

4) Соціальних навичок. Вони розвиваються у спілкуванні, спільній діяльності, пізнанні і прийнятті правил та норм поведінки у суспільстві. Соціальні стосунки є достатньо складними для розуміння дітей, тому цифрові інструменти можуть стати у нагоді для візуалізації ситуації морально-етичного характеру, допомогти роз'яснити дітям складні для розуміння абстрактні поняття, закликати наслідувати позитивні приклади поведінки тощо. Це можуть бути фрагменти мультфільмів, анімаційних казок озвучених дітьми, ігрові ситуації, матеріали для рольових ігор, інтерактивні завдання, фотомоделі, що сприяють розвитку монологічного, діалогічного мовлення, навичок спілкування, співпраці, емпатії та встановленню позитивних стосунків між дітьми.

5) Творчості та уяви. Діти мають багату уяву та значний творчий потенціал. Вони формують уміння виражати свої ідеї через художню діяльність, моделювання, конструювання, ігри та інші творчі активності. Освітній контент може включати матеріали та ресурси, спрямовані на демонстрацію особливостей створення різноманітних мистецьких об'єктів, візуалізувати творчі завдання, загадки, дозволить розгорнути ігрову ситуацію переміщуючи улюбленого дитячого героя у різноманітні творчі ситуації, спонукаючи дітей до активності.

Отже, використання цифрових інструментів і пристроїв у світній взаємодії з дітьми, як раннього, так і дошкільного віку обумовлені сучасними потребами дітей та розвитком технологій. У сучасних наукових дослідженнях враховується невіддільність цифрового простору від реального життя сучасного суспільства і акцентується увага на необхідності вироблення стратегії психолого-педагогічного супроводу залучення дітей дошкільного віку до інформаційного середовища.

Використання цифрових технологій у освітній діяльності є цікавим і перспективним, оскільки це ще один засіб подачі різноманітних освітніх завдань, що урізноманітнює освітню взаємодію з дітьми дошкільного віку. Використання цифрового контенту педагогами передбачає формування у дітей елементів цифрової грамотності, критичного мислення і навичок використання інформації, цифрової безпеки, спонукає дітей до розуміння, що Інтернет і різноманітні цифрові пристрої це лише засоби пізнання, які потребують помірного використання.

Зважаючи на вікові особливості дітей раннього і дошкільного віку, можливості використання гаджетів доволі обмежені, тому на це варто звертати особливу увагу розробляючи будь-який електронний освітній контент. Плануючи освітню діяльність з дітьми слід зважати на якість обраного контенту. Він має відповідати темі освітньої взаємодії, викликати у дітей інтерес та зацікавленість. Зображення головних героїв і подій має бути реалістичним та естетичним, формувати правильні уявлення про довкілля. Відео матеріал потрібно підбирати лаконічний (1-5 хв) доступний для розуміння дітей. Важливо, щоб діти були не просто пасивними споглядачами, а мали змогу вирішувати освітні завдання, помічати цікаве, ставити питання тощо.

Зауважимо, що використання контенту має бути суворо регламентованим і під наглядом дорослих. Для дітей раннього і дошкільного віку пріоритетним є безпосереднє пізнання світу, тому електронний контент може бути використаний як зацікавлюючий елемент у комплексі різноманітних діяльностей.

Створення освітнього контенту для дітей раннього віку потребує глибокого аналізу фізіологічних і психічних особливостей дітей. Окремого розгляду потребує питання створення освітнього контенту за допомогою цифрових інструментів та особливостей використання його у освітній взаємодії з дітьми раннього і дошкільного віку.

Список використаних джерел:

- [1] Kovalenko T.M., Volosiuk A.A., Shysholik L. A. (2015). Vykorystannia IKT u navchalno-vykhovnii roboti z ditmy doshkilnoho viku. Vprovadzhennia ta poshyrennia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u robot doshkilnoho navchalnoho zakladu z ditmy, pedahohamy, batkamy ta hromadskistiu : tematychnyi zbirnyk prats. Rivne : ROIPPO, 85.
- [2] Кіндрат, І. Р. (2013). Вплив сучасного медіа-простору на формування світоглядних уявлень дитини дошкільного віку. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки, (13 (3)), 94-101.- Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_13%283%29_15

- [3] Коваленко, О. В., Літіченко, О. Д., & Сопова, Д. О. (2021). Співпраця закладу дошкільної освіти з родинами вихованців в умовах пандемії 2020-2021 років. *SWorldJournal*, (9 (2)), 53-59.
- [4] Кузьма, І. І. (2019). Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку.
- [5] Журба, К. О., Канішевська, Л. В., Малиношевський, Р. В., Харченко, Н. В., & Федоренко, С. В. (2022). Виховання дітей та молоді у цифровому просторі: посібник.
- [6] Савінова, Н., & Стаєнна, О. (2021). Як удосконалити ІК-компетентність педагогів: практичні поради й інструменти діагностики. *Вихователь-методист дошкільного закладу*,(10), 8-14. <https://emetodyst.expertus.com.ua/92459>
- [7] Фамілярська, Л. Л. (2021). Інтеграція цифрових технологій в освітнє середовище закладу дошкільної освіти . *Електронне наукове фахове видання "Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету"*, (11), 174–183. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1115>

The scientific periodical

GRAIL OF SCIENCE

№ 33 (November, 2023)

with the proceedings of the II Correspondence International Scientific and Practical Conference «Scientific vector of various sphere' development: reality and future trends» held on November 10th, 2023 by NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine) and LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria).

Journal's frequency: monthly

All materials are reviewed. The editorial office did not always agree with the position of authors. Authors are responsible for the accuracy of the material.

Contacts of the editorial offices:

1. 21037, Ukraine, Vinnytsia, Zodchykh str. 18, office 81; NGO «European Scientific Platform» **[Owner of the journal]**
Tel.: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Certificate of the subject of the publishing business: ДК № 7172 of 21.10.2020.
2. 1110, Österreich, Wien, Simmeringer Hauptstraße 24; LLC «International Centre Corporative Management»
E-mail: rachael.a@iccm.org

Signed for publication 10.11.2023.

Format 60×84/16. Offset paper.

Arial & Open Sans typefaces.

Digital printing. Circulation of 100 copies.

Conventionally printed sheets 27,09.

Order № 46248.

Printed from the finished original layout.

Publisher [printed copies]:

Sole proprietorship - Gulyaeva V.M.

08700, Ukraine, Obuhiv, Malyshka str. 5.

E-mail: 5894939@gmail.com

Certificate of the subject of the publishing

business: ДК № 6205 of 30.05.2018.

Наукове періодичне видання

ГРААЛЬ НАУКИ

№ 33 (листопад, 2023)

за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific vector of various sphere' development: reality and future trends», що проводилася 10 листопада 2023 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія).

Щомісячне видання

Всі матеріали пройшли рецензування. Редакція не завжди поділяє позицію авторів. За точність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори.

Контактна інформація редакції:

1. 21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18/81; ГО «Європейська наукова платформа» **[власник журналу]**
Тел.: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 7172 від 21.10.2020.
2. 1110, Österreich, Wien, Simmeringer Hauptstraße 24; LLC «International Centre Corporative Management»
E-mail: rachael.a@iccm.org

Підписано до друку 10.11.2023.

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Гарнітура Arial & Open Sans.

Цифровий друк. Тираж: 100 примірників.

Умовно-друк. арк. 27,09.

Замовлення № 46248.

Віддруковано з готового оригінал-макету.

Виготовлювач [друкованої продукції]:

Друкарня ФОП Гуляєва В.М.

08700, Україна, м. Обухів, вул. Малишка, 5.

E-mail: 5894939@gmail.com

Свідоцтво суб'єкта видавничої

справи: ДК № 6205 of 30.05.2018.